

ΜΙΚΡΟΪ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

η μαθητική εφημερίδα του Δημοτικού Σχολείου Αρμενίου
για την ανάδειξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς του τόπου μας

για να θυμηθούν οι παλαιότεροι ...
και να μάθουν οι νεότεροι ...

Η γέννηση του Ιησού
Δομήνικος Θεοτοκόπουλος

**ήρθαν τα Χριστούγεννα
και η Πρωτοχρονιά!!!**

Να τα πούμε;

Χριστούγεννα, Πρωτούγεννα
πρώτη γιορτή του χρόνου
να μάθετε, να κάμετε
τώρα Χριστός γεννιέται.
Γεννιέται και βαφτίζεται
στο μέλι και στο γάλα.
Το μέλι τρών' οι άρχοντες
το γάλα οι αφεντάδες
και το μελισσοβότανο
το λούζονται οι κυράδες.
Όσες λαμπάδες και κεριά
στης Παναγιάς το χέρι
με το δεξί, με το ζερβί
με τ' άγιο αγιοκέρι.

Δώστε μας και τον κόκορα,
δώστε μας και την κότα,
δώστε μας και 5 - 6 αβγά
να πάμε σ' άλλη πόρτα.

Και του χρόνου!

Χρόνια πολλά

ήρθαν τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά!!!

«Τρίγωνα, κάλαντα»

Τρίγωνα, κάλαντα,
μες στη γειτονιά,
ήρθαν τα Χριστούγεννα
και η Πρωτοχρονιά.

Άστρο φωτεινό
θα 'ρθει γιορτινό
μήνυμα να φέρει
απ' τον ουρανό.

Αποστόλης Ντελόπουλος,
Β' τάξη

«Χιόνια στο καμπαναριό»

Χιόνια στο καμπαναριό
που Χριστούγεννα σημαίνει,
χιόνια στο καμπαναριό,
ξύπνησ' όλο το χωριό!

Ντιν ντιν νταν ...

Κωνσταντίνα Πρασά,
Β' τάξη

Το ελληνικό Δωδεκαήμερο

Στο λαϊκό εορτολόγιο, η περίοδος από την παραμονή των Χριστουγέννων έως τα Θεοφάνεια ονομάζεται "Δωδεκαήμερο" ή "Δωδεκάμερο".

Τρεις μεγάλες γιορτές γιορτάζονται αυτές τις ημέρες. Τα Χριστούγεννα, η Πρωτοχρονιά και τα Φώτα.

Σε όλο αυτό το διάστημα, σε κάθε περιοχή της Ελλάδας, υπήρχαν και, υπάρχουν, διάφορα έθιμα, που έχουν σκοπό τους να προαναγγείλουν τον ερχομό της άνοιξης, να εξασφαλίσουν για όλους την ευτυχία και να τονώσουν το αίσθημα της θρησκείας και της οικογένειας.

Για να δώσουν το χαρμόσυνο μήνυμα ότι η φύση θα προχωρήσει από την περίοδο του χειμώνα και το σκοτάδι στο ανοιξιάτικο φως και τη βλάστηση, στόλιζαν κάθε γωνιά του σπιτιού τους με κλαδιά από μυρτιά, μυσρίνη, δάφνη και ελιά.

Στα τζάκια των σπιτιών, νύχτα - μέρα, είχαν συνέχεια αναμμένη τη φωτιά, για να μην πλησιάζουν οι Καλικάντζαροι, τα περίεργα ξωτικά, που πίστευαν πως κυκλοφορούσαν και πείραζαν τους ανθρώπους μια και τα "νερά ήταν αβάπτιστα", ο Χριστός, δηλαδή, δεν είχε βαπτισθεί ακόμη.

Τα παιδιά έλεγαν κάλαντα με ευχές για τους νοικοκυραίους, ενώ οι νοικοκυρές έφτιαχναν γλυκίσματα. Νυχτερινές ακολουθίες στην εκκλησία και οικογενειακές συγκεντρώσεις ενίσχυαν τους δεσμούς με τη θρησκεία και την οικογένεια.

η ολομέλεια της ΣΤ' τάξης

ήρθαν τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά!!!

Το χριστουγεννιάτικο δέντρο

Παλαιότερα στην Ελλάδα, για τη χριστουγεννιάτικη διακόσμηση των σπιτιών χρησιμοποιούσαν κλαριά από δέντρα. Η χρήση τους συμβόλιζε το τέλος του χειμώνα, την αναβλάστηση και την καινούρια ζωή, γι' αυτό και τα κλαριά έπρεπε να είναι καταπράσινα και από φυτά αειθαλή. Η δάφνη και η λεμονιά, η κουμαριά και ο σκίνος, αλλά κυρίως η μυρτιά και η ελιά, έμπαιναν σε κάθε σπίτι. Τα κλαριά στολίζονταν με φρούτα, ξηρούς καρπούς και νομίσματα τυλιγμένα σε χρυσόχαρτα ή βαμμένα με χρυσομπογιά.

Στα νεότερα χρόνια οι πανηγυράδες, όπως λέγονταν οι μικροπωλητές στα πανηγύρια, έκαναν στολίδια του δέντρου από χαρτί, από ζυμάρι και από γύψο. Ειδικά για τα γύψινα στολίδια χρησιμοποιούσαν γερμανικές σιδερένιες φόρμες για σοκολάτες και έφτιαχναν τα ζώα της φάτνης, αγιοβασίληδες κ.ά., που τα χρωμάτιζαν με όμορφα χρώματα και τα πουλούσαν στους πάγκους τους ανάμεσα στα παιχνίδια.

Στην Ελλάδα χριστουγεννιάτικο έλατο στήθηκε για πρώτη φορά από τους Βαυαρούς στα ανάκτορα του βασιλιά Όθωνα, πρώτα στο Ναύπλιο και μετά στην Αθήνα. Σιγά σιγά, άρχισαν να διακοσμούνται με έλατα οι πλατείες στις μεγάλες πόλεις, τα μαγαζιά και τα σπίτια. Αστέρια, κεράκια, ζαχαρωτά και μικρά παιχνίδια στόλιζαν πια τα έλατα, που πήραν τη θέση των κλαριών της μυρτιάς και της ελιάς.

για την καινούρια χρονιά

Το πέταλο

Το πέταλο του αλόγου θεωρείται σύμβολο ευτυχίας, καλοτυχίας και προστασίας από το κακό μάτι. Γι' αυτό, αν το βρούμε πρέπει να το κρεμάσουμε πίσω από την πόρτα και μάλιστα με τα άνοιγμα προς τα πάνω, αφού μέσα σε αυτό θεωρείται πως συσσωρεύεται όλη η **καλή τύχη** γι' αυτόν που το κατέχει.

Η ερμηνεία πίσω από την καλοτυχία του πετάλου είναι η εξής: το άλογο που το φόραγε είχε «μαγικές ιδιότητες». Η επιστημονική εξήγηση είναι ότι απ' τη στιγμή που εφευρέθηκε το πέταλο το ζώο στηρίζεται πιο σταθερά και έτσι αποδίδει περισσότερη μυϊκή δύναμη, άρα προσφέρει μεγαλύτερο έργο.

Καλύτερο όργωμα, άρα καλύτερη σοδειά και περισσότερη ευτυχία απ' αυτόν που το ζώο του δεν έχει πέταλο.

Έτσι, εξηγούνται και οι μαγικές ιδιότητες που προσέφερε στα άλογα.

η ολομέλεια της ΣΤ' τάξης

ήρθαν τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά!!!

τα κάλαντα

Το βράδυ της παραμονής των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, μετά τη δύση του ήλιου, τα παιδιά ξεχύνονταν στους δρόμους.

Κρατούσαν για φανάρι ένα σφoίωμα μιας φωτισμένης εκκλησίας, που συχνά θύμιζε την Αγία – Σοφία. Τη στόλιζαν με καμπανάκια και χρωματιστά χαρτιά.

Στο εσωτερικό της, που ήταν κενό, έβαζαν ένα κερι ή ένα φαναράκι για να τους φέγγει τον δρόμο. Χτυπούσαν με ραβδιά τις πόρτες των σπιτιών και τραγουδούσαν τα κάλαντα, κρατώντας τον ρυθμό με το τύμπανο και το τριγωνάκι τους.

Έθιμα που κρατούν μέχρι και σήμερα.

Τα κάλαντα είναι τραγούδια με ευχές για τον νοικοκύρη και τα άλλα μέλη της οικογένειας και έχουν άπειρες παραλλαγές από τόπο σε τόπο. Οι νοικοκυρές, για «το καλό», κερνούσαν τα παιδιά κουλούρια, κάστανα και καρύδια. Στο μικρό καλάθι ή στο σακουλάκι που κρατούσαν, τους έριχναν καρπούς για την καλή σοδειά, γλυκά για την ευτυχία, νομίσματα για τον πλούτο. Αν κάποιος νοικοκύρης δεν άνοιγε την πόρτα, τα παιδιά, αντί για κάλαντα και ευχές, του έλεγαν περιπαικτικά τραγούδια, όπως αυτό:

*«Αφέντη μου στην κάπα σου χίλιες χιλιάδες
ψείρες, άλλες γεννούν, άλλες κλωσσουν,
άλλες αβγά μαζώνουν...»*

παινέματα

Σ' αυτό το σπίτι που 'ρθαμε
πέτρα να μη ραΐσει
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού
χρόνια πολλά να ζήσει.

Φραγκίτσα μι τα κόκκινα
και μι τα ξιαγαλάζια
στου παραθύρι κάθιτι
και του φλουρί ζυγιάζει.
Ζύγιαζι, κόρη μ', ζύγιαζι
μι φράγκικο στατέρι.

Κίνησ' ο νιούτσικος
να πάει ν' αρραβωνιάσει.
Μήτε το ρούχ' τ' έβανι
μήτε το ντουλαμάτο
μόν' στην τσιπούλα έριξι
καν' δυο καν' τρεις χιλιάδεις.

Τίνος είναι τούτο το μαντρί
το γαϊτανοπλεγμένο;
Εδώ βελάζουν πρόβατα,
εδώ βελάζουν γίδια,
εδώ βελάζουν και αρνιά
και παρδαλά κατσίκια.

ήρθαν τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά!!!

Ο **Δεκέμβριος**, ο δωδέκατος μήνας του χρόνου, ο πρώτος του Χειμώνα. Προς τιμήν του θεού της θάλασσας, ο μήνας Δεκέμβριος στο Αττικό αρχαιοελληνικό ημερολόγιο, ονομαζόταν Ποσειδών.

A. Ο μήνας αυτός έχει διάφορες ονομασίες:

- Δεκέμβρης ή Δεκέμηρης
- Γιορτινός (λόγω των πολλών εορτών)
- Αϊ-Νικολιάτης
- Χριστουγεννιάτης, Χριστουγεννάς
- Χιονιάς
- Ασπρομηνάς

B. Είναι γεμάτος με γιορτές:

Αγίας Βαρβάρας στις 4, Αγίου Σάββα στις 5, Αγίου Νικολάου στις 6, Αγίου Σπυρίδωνα στις 12, Αγίου Ελευθερίου στις 15, της Γέννησης του Χριστού στις 25, Εμμανουήλ στις 26, Αγίου Στεφάνου στις 27

Γ. **Παροιμίες** που αναφέρονται στον μήνα Δεκέμβριο:

- Δεκέμβριος, Χριστού γέννηση και καλός μας Χρόνος.
- Το τραγούδι με τον τρύγο, το Δεκέμβρη παραμύθι.
- Χιόνι του Δεκεμβρίου, χρυσάφι του καλοκαιριού.
- Να 'ναι Χριστούγεννα στεγνά, τα Φώτα χιονισμένα, χαρά σ' εκείνον τον γεωργό, που 'χει πολλά σπαρμένα.
- Να 'ναι Χριστούγεννα στεγνά, τα Φώτα χιονισμένα, και τα Λαμπρά βρεχούμενα, αμπάρια γιομισμένα.
- Αγία Βαρβάρα μίλησε κι ο Σάββας απεκρίθει: – Μαζέψτε ξύλα κι άχυρα και σύρτε και στο μύλο, γιατί Αι - Νικόλας έρχεται στα χιόνια φορτωμένος.
- Χειμωνιάτικη γέννα, καλοκαιρινή χαρά.
- Απ' τα Νικολοβάρβαρα αρχίζει ο χειμώνας.
- Γύρω - γύρω του Χριστού, η κορφή του χειμωνιού.
- Βαρβάρα βαρβαρώνει (το κρύο), Αϊ - Σάββας σαβανώνει, Αϊ - Νικόλας παραχώνει.
- Αγία Βαρβάρα γέννησε (το χιόνι), Αη - Σάββας το εδέχθη κι Αη - Νικόλας έτρεξε να πάει να το βαφτίσει (το βάφτισε χιόνι)
- Αγια - Βαρβάρα μίλησε και Σάββας αποκρίθει κι Αγιονικόλας έτρεξε να πάει ν'α λειτουργήσει.
- Τον Νοέμβρη και Δεκέμβρη φύτευε καταβολάδες.

η ολομέλεια της ΣΤ' τάξης

ήρθαν τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά!!!

Δεκέμβριος

παγκόσμιες, διεθνείς και ευρωπαϊκές ημέρες

3/12	διεθνής Ημέρα για τα Άτομα με Αναπηρία
10/12	παγκόσμια Ημέρα Ανθρώπινων Δικαιωμάτων
11/12	διεθνής Ημέρα Βουνών
14/12	παγκόσμια Ημέρα Αγάπης
18/12	διεθνής Ημέρα για τους Μετανάστες
20/12	διεθνής Ημέρα Ανθρώπινης Αλληλεγγύης

Χριστούγεννα σιμώνουν
μεγάλη εορτή,
χαρά σ' όλον τον κόσμο,
χαρά σ' όλη τη γη.

Στο δέντρο του Χριστού μας
ολόχαρα, παιδιά,
εμπρός ας τραγουδάμε,
μ' αγάπη στην καρδιά!

ΕΥΤΥΧΙΑ ΕΙΝΑΙ...

...να σ' αγκαλιάζει ξαφνικά
έτσι... χωρίς λόγο!

3 Δεκεμβρίου

διεθνής ημέρα Ατόμων με Αναπηρία

η θέληση όλα τα νικά...

έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

το Χριστόψωμο

Το χριστόψωμο ήταν το βασικό ψωμί της γιορτής των Χριστουγέννων, το ψωμί του τραπέζιου, που θα στήριζε τη ζωή των νοικοκυραίων, του σπιτιού, των ζώων και της σοδειάς. Είναι ένα ψωμί ειδικά ζυμωμένο για τη μεγάλη μέρα του Χριστού.

Ιερά ψωμιά έφτιαχναν και στην Αρχαία Ελλάδα, ως προσφορές στη Δήμητρα και τον Απόλλωνα και τα συνόδευαν με άλλους καρπούς της συγκομιδής.

Η νοικοκυρά, την παραμονή των Χριστουγέννων, έκανε πρώτα τον σταυρό της, ευχόταν κάθε καλό στο σπίτι και άρχιζε το ζύωμα.

Τα Χριστόψωμα γίνονταν με τα πιο αγνά και ακριβά υλικά. Τα ζύμωναν με προζύμι, αλεύρι, μέλι, ροδόκερο, σουσάμι, κανέλα και γαρίφαλα.

Οι παραδόσεις και οι τοπικές συνήθειες καθόριζαν το σχήμα του Χριστουγεννιάτικου ψωμιού και τα στολίδια. Ένας μεγάλος σταυρός στη μέση του Χριστόψωμου ήταν απαραίτητος. Τον έκαναν με πρόσθετο ζυμάρι ή τον αποτύπωναν με ξύλινο πραγματικό σταυρό. Στις άκρες και το κέντρο του σταυρού έβαζαν άσπαστα μεγάλα καρύδια ή αμύγδαλα. Ύστερα «κεντούσαν» με το μαχαίρι και το ψαλίδι διάφορα σχέδια με ιδιαίτερη σημασία.

Στη Χριστουγεννιάτικη «κουλούρα» του γεωργού έπλαθαν ένα αλέτρι με βόδια, ένα σπίτι, ένα βαρέλι. Την «κουλούρα» του τσοπάνη στόλιζαν με μια στάνη και με κουλουράκια στενόμακρα ή άλλα σαν σταυρουδάκια, που τα ονόμαζαν «αρνάκια» και «κατσικάκια».

Άλλοτε πάλι έφτιαχναν μια μαργαρίτα με τόσα φύλλα όσα τα μέλη της οικογένειας και από πάνω έβαζαν τη ζυμαρένια στέγη ενός σπιτιού.

Ο νοικοκύρης αναλάμβανε το κόψιμο και το μοίρασμα του Χριστόψωμου. Το μεσημέρι της γιορτής το σταύρωνε, το έκοβε και μοίραζε στον καθένα από ένα κομμάτι.

για την καινούρια χρονιά

Κάθε άνθρωπος, με την αρχή της νέας χρονιάς, ανανεώνει τις ελπίδες του για ένα καινούριο ξεκίνημα, γεμάτο υγεία, ευτυχία και πλούτο.

Πόσο μάλλον ο αγρότης, που η ζωή του είναι άμεσα συνδεδεμένη με τα στοιχεία της φύσης. Με διάφορους «μαγικούς» τρόπους προσπαθεί να συγκεντρώσει τους καλύτερους οιωνούς για τον ίδιο και την οικογένειά του.

Το ρόδι

Ο καρπός της ροδιάς, από τα πολύ παλιά χρόνια, θεωρείται σύμβολο της αφθονίας.

Στον τόπο μας και σε πολλά άλλα μέρη της πατρίδας μας, υπήρχε και υπάρχει το έθιμο να σπάνε το ρόδι το πρωί της Πρωτοχρονιάς με την ευχή:

*«Όσα σπυριά έχει το ρόδι,
τόσα καλά να χυθούν στο σπίτι μας
τούτον τον χρόνον»*

η ολομέλεια της ΣΤ' τάξης

έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

«Μπαμπαλιούρια»

Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, στη Λάρισα, τα παιδιά βγαίνουν στον δρόμο τραγουδώντας τα αγιοβασιλιάτικα κάλαντα.

Την ημέρα της Πρωτοχρονιάς, οι Μπαμπαλιούρηδες έχουν πάρει θέση έξω από τις εκκλησίες και περιμένουν να τελειώσει η Θεία Λειτουργία.

Η στολή τους αποτελείται από άσπρη πουκαμίσια και μάλλινο άσπρο παντελόνι. Στη μέση τους δένουν ένα χοντρό μάλλινο ύφασμα, όπου επάνω δένουν τα μεγάλα και βαριά κουδούνια. Στο κεφάλι φορούν ειδική μάσκα από προβιά ζώου, τη λεγόμενη «φουλίνα». Η μάσκα αυτή είναι άσπρη ή μαύρη και έχει τρία ανοίγματα: δύο στα μάτια και ένα στο στόμα. Στα χέρια κρατούν ένα ξύλινο κυρτό σπαθί.

Μαζί τους είναι πάντα ο «αδελφογύρτης», ο οποίος κρατάει έναν κουμπαρά και μαζεύει τα χρήματα που προσφέρει ο κόσμος.

Βγαίνοντας ο κόσμος από την εκκλησία, τούς συναντά και αιφνιδιάζεται, αφού περνούν το σπαθί στη μέση τους και δεν αφήνουν κανέναν να περάσει, αν δε βάλει χρήματα επάνω σε αυτό. Μόλις βάλουν τα χρήματα, τα παίρνει ο αδελφογύρτης και τους εύχεται Καλή Χρονιά.

Μετά τις εκκλησίες τα Μπαμπαλιούρια πηγαίνουν στην πλατεία και με τον δυνατό θόρυβο που προκαλούν τα κουδούνια τους τραβούν την προσοχή των ντόπιων και ξένων επισκεπτών. Φεύγοντας από εκεί, περνούν από τα καφενεία και τις καφετέριες του χωριού και έπειτα ξεχύνονται στους δρόμους μέχρι αργά το βράδυ.

Το έθιμο αυτό έχει ως σκοπό να διώξει τα κακά πνεύματα και να είναι ήσυχη και χαρούμενη η καινούρια χρονιά.

A. T., Δ' τάξη

«Το τάισμα της βρύσης»

Οι κοπέλες, τα χαράματα των Χριστουγέννων, αλλού παραμονή Πρωτοχρονιάς, πηγαίνουν στην πιο κοντινή βρύση «για να κλέψουν το άκραντο νερό» (άκραντο, δηλαδή αμίλητο, γιατί δε βγάζουν λέξη σ' όλη τη διαδρομή).

Αλείφουν τις βρύσες του χωριού με βούτυρο και μέλι, με την ευχή όπως τρέχει το νερό να τρέχει και η προκοπή στο σπίτι τον καινούργιο χρόνο και γλυκιά να είναι και η ζωή τους.

Για να έχουν καλή σοδειά, όταν φτάνουν εκεί, την «ταΐζουν», με διάφορες λιχουδιές: βούτυρο, ψωμί, τυρί, όσπρια ή κλαδί ελιάς.

Όποια θα πήγαινε πρώτη στη βρύση, αυτή θα ήταν και η πιο τυχερή ολόκληρο τον χρόνο.

Έπειτα ρίχνουν στη στάμνα ένα βατόφυλλο και τρία χαλίκια, «κλέβουν νερό» και γυρίζουν στα σπίτια τους πάλι αμίλητες μέχρι να πιούνε όλοι από το άκραντο νερό. Με το ίδιο νερό ραντίζουν και τις τέσσερις γωνίες του σπιτιού, ενώ σκορπουν στο σπίτι και τα τρία χαλίκια.

M. Π., ΣΤ' τάξη

έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

«Γουρουνοχαρά!»

Κάθε τόπος έχει ήθη και έθιμα διαφορετικά. Στη Θεσσαλία υπάρχει το έθιμο της «γουρουνοχαράς», έθιμο που ξεκίνησε από το παρελθόν και συνεχίζεται μέχρι τώρα.

Η προετοιμασία για το σφάξιμο του γουρουνιού γινόταν με εξαιρετική φροντίδα. Επακολουθούσε γλέντι μέχρι τα ξημερώματα, για να επαναληφθεί η ίδια διαδικασία την επόμενη και τη μεθεπόμενη μέρα. Τρεις - τέσσερις συγγενικές οικογένειες καθόριζαν με τη σειρά ποια μέρα θα έσφαζε το γουρούνι της. Για κάθε σφαγή μεγάλου γουρουνιού απαιτούνταν 5 έως 6 άνδρες, εκτός των παιδιών, ηλικίας 20 - 25 ετών.

Επειδή η όλη εργασία είχε ως επακόλουθο το γλέντι και τη χαρά, γι' αυτό και η ημέρα αυτή καθιερώθηκε ως «γουρουνοχαρά» ή «γρουνοχαρά».

A. T., Δ' τάξη, X. B., ΣΤ' τάξη

«Το Χριστόψωμο»

Παραμονή των Χριστουγέννων οι νοικοκυρές φτιάχνουν το παραδοσιακό Χριστόψωμο.

Η διαφορά του με το απλό ψωμί είναι στο σχήμα αλλά και στα σχέδια με τα οποία είναι στολισμένο. Εκτός από τον σταυρό από ζυμάρι που διακοσμεί το ψωμί στο κέντρο του, οι νοικοκυρές «κεντούσαν» διάφορα άλλα σχέδια. Αφιέρωναν το ψωμί στη Γέννηση του Χριστού.

E. Π., Γ' τάξη

Η κρεμμύδα για την καινούρια χρονιά

Η πρόληψη για τη δύναμη της κρεμμύδας έρχεται και αυτή από την αρχαιότητα. Οι πρόγονοί μας πίστευαν ότι τους προστάτευε από κάθε κακό, από καταστροφές, αρρώστιες και βασκανίες. Ως τις μέρες μας, συναντάμε το ταπεινό αυτό φυτό φυτεμένο μπροστά σε κάποια πόρτα ή κρεμασμένο σε κάποια οροφή, να διώχνει το κακό από τους ανθρώπους και τις περιουσίες τους.

Τι είναι τράβηξε το σταθερό ενδιαφέρον των ανθρώπων στην κρεμμύδα;

Πρώτα απ' όλα φαίνεται ότι τους εντυπωσίασε η εξαιρετική αντοχή και ζωτικότητα της. Είχαν παρατηρήσει επίσης, τις ιατρικές της ιδιότητες και τη θεωρούσαν ωφέλιμη για τον βήχα, το άσθμα, τη δυσπεψία, τη δυσεντερία και τη φυματίωση. Σε μεγάλες δόσεις χρησιμοποιήθηκε για την εξόντωση αρουραίων και ποντικών στην ύπαιθρο και στις πόλεις.

Με τα χαρακτηριστικά της αυτά η κρεμμύδα έγινε το σύμβολο της αναγέννησης του χρόνου. Έμβλημα που προσιωνίζει τη συνέχεια του σπιτιού και την αναβίωση, ενάντια σε κάθε συμφορά. Συνδέθηκε με την Πρωτοχρονιά, το ξεκίνημα μιας καινούριας χρονιάς γεμάτη ελπίδες και προσδοκίες για όλους τους ανθρώπους.

Παραλλαγές του ονόματός της: «βασίλισσα», «αγιοβασίλισσα», «βασιλοκουτσούνα».

η ολομέλεια της ΣΤ' τάξης

έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

«Χριστούγεννα στο χωριό»

Τα τελευταία χρόνια, λίγες μέρες πριν τη γιορτή των Χριστουγέννων ο Μορφωτικός Σύλλογος του χωριού μας, αναλαμβάνει το άναμμα του χριστουγεννιάτικου δέντρου στην πλατεία μας. Μαζεύεται όλο το χωριό και απολαμβάνουν τόσο την παρέα γνωστών και φίλων όσο και τα πλούσια σε ποικιλία γλυκίσματα, προσφορά του Συλλόγου.

Ένα συγκρότημα παίζει ωραία μουσική και ο κόσμος διασκεδάζει και χορεύει. Τα παιδιά γράφουν τις επιθυμίες τους στον Άγιο Βασίλη και με χαρά φωτογραφίζονται μαζί του, ενώ άλλα παιδικά πρόσωπα περιμένουν υπομονετικά τις ζωγραφικές παραστάσεις στα πρόσωπά τους από τα ξωτικά του.

Διακοσμούμε τα σπίτια μας, στολίζουμε το δέντρο με στολίδια και πολύχρωμα λαμπάκια και φτιάχνουμε χριστουγεννιάτικα στεφάνια.

Τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά σε όλα τα σπίτια οι νοικοκυρές φτιάχνουν γλυκά: δίπλες, κουραμπιέδες, καταΐφι, μπακλαβά, μελομακάρονα, πουτίγκα και βασιλόπιτα την Πρωτοχρονιά, για να κερδίσει κάποιος το φλουρί.

Γαλοπούλα με γέμιση και χοιρινή τηγανιά είναι τα φαγητά του γιορτινού τραπέζιού.

Η γουρουνοχαρά, δηλαδή το σφάξιμο του γουρουνιού, στις 27 Δεκεμβρίου συνοδεύεται από γλέντι και ξέφρενο χορό.

Την παραμονή των Χριστουγέννων τα παιδιά βγαίνουν στους δρόμους του χωριού και τραγουδούν τα κάλαντα. Τα παλαιότερα χρόνια, τα αγόρια, την παραμονή των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, από νωρίς το πρωί ντυνόntonταν με τα καλά ζεστά τους ρούχα και πόρτα - πόρτα τραγουδούσαν τα κάλαντα. Οι νοικοκύρηδες τούς έδιναν κουλουράκια και κεράσματα αντί για λεφτά.

Σε ορισμένες περιοχές το πρωί της Πρωτοχρονιάς γίνεται μια μεγάλη γιορτή. Χορεύουν στην πλατεία, τρώνε και πίνουν και μερικοί ντύνονται καμήλες και ντιβιτζήδες.

Κάθε Πρωτοχρονιά, όπως όλα τα παιδιά της Γης, περιμένουμε με λαχτάρα να ανοίξουμε τα δώρα του Αη - Βασίλη.

*Ε. Κ., Γ' τάξη, Λ. Α., Α. Ν., Ε. Α., Μ. Τ., Γ. Δ., Α. Γ., Δ' τάξη,
Θ. Τ., Ρ. Χ., ΣΤ' τάξη*

ήρθαν τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά!!!

Ο Άγιος Βασίλης

Ο Άγιος Βασίλης υπήρξε από τις μεγαλύτερες μορφές της εκκλησίας μας, τόσο για τον χαρακτήρα του όσο και για τη μόρφωσή του.

Η φιλανθρωπία του παρέμεινε θρυλική. Μοίρασε όλη του την περιουσία στους φτωχούς, έφτιαξε στην Καισάρεια τη Βασιλειάδα, με πτωχοκομείο, γηροκομείο, ορφανοτροφείο και άλλα ιδρύματα και πέθανε μόλις 48 ετών από τις στερήσεις της ασκητικής ζωής.

Την κηδεία του παρακολούθησαν χιλιάδες κόσμου και στον συνωστισμό που δημιουργήθηκε, πολλά άτομα έχασαν τη ζωή τους. Τέτοια ήταν η λατρεία και ο θαυμασμός που του είχε ο κόσμος για την καλοσύνη του, που πολλοί τον μιμούνταν. Άφηναν γενειάδα και προσπαθούσαν να είναι λεπτοί και ωχροί, όπως εκείνος, που ήταν ασκητής.

Οι αγιογράφοι τον απεικονίζουν με ψαρά σγουρά μαλλιά, πολύ μακριά, με μυτερή γενειάδα.

Στην Ελλάδα πίστευαν πως αμέσως μετά τα Χριστούγεννα, ξεκινούσε πεζοπόρος, με το ραβδί στο χέρι και περνούσε από διάφορους τόπους, πάντοτε καλός και ομιλητικός με όποιον συναντούσε. Δεν κρατούσε κοφίνι στην πλάτη του ούτε σάκο φορτωμένο με δώρα. Εκείνο που έφερε στους ανθρώπους ήταν περισσότερο συμβολικό. Την καλή τύχη και την ευλογία του. Από το μαγικό του ραβδί, με θαυμαστό τρόπο, βλάσταιναν ή ζωντάνευαν κλαδιά και πέρδικες, σύμβολα των δώρων που θα μπορούσε να μοιράσει στους πιστούς του.

Άγιος Βασίλης έρχεται από την Καισαρεία ...

έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα Θεσσαλίας

Άγιος Βασίλης έρχεται, Γενάρης ξημερώνει,
σαν φέτος, παλικάρια μου, σαν φέτος και του χρόνου.

Βασίλη μ', πόθεν έρχεσαι και πούθε κατεβαίνεις;

Από τα ξένα έρχομαι, στο σπίτι μου πηγαίνω.

Βασίλη, ξέρεις γράμματα; Πες μας την αλφαβήτα.

Στην πατερίτσα 'κούμπησε να πει την αλφαβήτα
κι η πατερίτσα ήταν χλωρή κι απόλυσε κλωνάρια,
κλωνάρια, χρυσοκλώναρα, χρυσά, μαλαματένια.

Κι ένα μικρό, μικρούτσικο, μικρό και χαϊδεμένο,
μικρό το έχει η μάνα του, μικρό και ο μπαμπάς του.

Το έλουζε, το χτένιζε και στο σχολειό το στέλνει
κι ο δάσκαλος το καρτερεί, με τη χρυσή του βέργα.

Παραπονέθη το παιδί, στη μάνα του πηγαίνει.

Παιδί, μου πού 'ν τα γράμματα, παιδί μου, πού 'ν ο νους σου;

Τα γράμματα είναι στο χαρτί κι ο νους μου στα παιχνίδια...

**Καλή χρονιά!!!
υγεία, αγάπη, χαρά, δημιουργία
σε όλους!!!**

έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

Η βασιλόπιτα

Σε όλα τα τραπέζια την Πρωτοχρονιά κόβεται η καθιερωμένη πίτα της ημέρας, η βασιλόπιτα. Με το κόψιμο της πίτας οι παλιοί πίστευαν πως θα μάντευαν την τύχη που θα είχε την καινούρια χρονιά το σπιτικό κι οι νοικοκυραίοι του.

Η παράδοση λέει ότι όταν ο Άγιος Βασίλειος ήταν επίσκοπος στην Καισάρεια, η πόλη κινδύνευε από τον έπαρχο της Καισαδοκίας. Ο Βασίλειος κάλεσε τους άρχοντες και τον λαό και τους είπε να δώσουν ό,τι πιο πολύτιμο είχαν από τα πλούτη και τα χρυσαφικά τους, για να σώσουν την πόλη, μιας και δεν είχαν δυνάμεις να την υπερασπίσουν. Όλοι ανταποκρίθηκαν με προθυμία και ένας σωρός από χρυσαφικά συγκεντρώθηκε. Την άλλη μέρα, ο Δεσπότης και οι Δημογέροντες, πήγαν να συναντήσουν τον έπαρχο και να του παραδώσουν τους θησαυρούς. Εκείνος, εντυπωσιασμένος από την προσωπικότητα και την ακτινοβολία του Ιεράρχη, δε δέχτηκε να τα πάρει και έφυγε άπρακτος. Οι κάτοικοι απόδωσαν το θαύμα στον επίσκοπό τους.

Ο Βασίλειος θέλησε να επιστρέψει τα κοσμήματα, δυσκολευόταν όμως, μια και δεν γνώριζε ποιο είχε προσφέρει ο καθένας. Κάλεσε το προσωπικό της Μητρόπολης και τους παράγγειλε να φτιάξουν μικρές πίτες, τόσες, όσα και τα σπίτια της Καισάρειας και μέσα να βάλουν από ένα χρυσαφικό. Παράλληλα, ειδοποίησε τους πολίτες της Καισάρειας να περάσουν από τη Μητρόπολη, για να τους δώσει από ένα αναμνηστικό για τη διάσωση της πόλης. Όλοι απόρησαν για το δώρο του Δεσπότη, όταν όμως επιστρέφοντας στα σπίτια τους θέλησαν να φάνε την πίτα, ανακάλυψε ο καθένας το χρυσαφικό που είχε προσφέρει.

Από τότε, για να θυμούνται αυτό το γεγονός καθώς και τη σωτηρία της πατρίδας τους, καθιέρωσαν να φτιάχνουν κάθε χρόνο μια πίτα με κρυμμένο ένα τυχερό νόμισμα.

Η βασιλόπιτα

Χαρακτηριστικό έθιμο της Πρωτοχρονιάς είναι η βασιλόπιτα.

Οι γυναίκες του σπιτιού κάνουν ζυμάρι, στο οποίο τοποθετούν ένα νόμισμα, ένα κομμάτι κλήμα, άχυρο ή χορταράκι, μια μικρή πέτρα και έναν σπόρο καλαμποκιού.

Στο μεσημεριανό τραπέζι, ο νοικοκύρης του σπιτιού θα κόψει τη βασιλόπιτα, αφού πρώτα γυρίσει τρεις φορές το ταψί. Στη συνέχεια, θα τη μοιράσει σε κομμάτια, σε σειρά ηλικίας, σε όλα τα μέλη της οικογένειας. Όποιος πετύχει το κλήμα - θα έχει πολλά σταφύλια, όποιος τη μικρή πέτρα - θα είναι δυνατός στην υγεία του, αυτός που θα πετύχει το άχυρο ή το χόρτο - θα αποκτήσει πολλά ζώα, αυτός που θα πετύχει το νόμισμα - θα γίνει πλούσιος και τέλος, αυτός που θα πετύχει τον σπόρο - καλαμποκιού θα κερδίσει τη φετινή χρονιά.

X. B., ΣΤ' τάξη

έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

Θεοφάνεια

Ο Αγιασμός των υδάτων

κάλαντα Φώτων

Σήμερα τα Φώτα κι ο φωτισμός
η χαρά μεγάλη κι ο αγιασμός.
Κάτω στον Ιορδάνη τον ποταμό
κάθετ' η κυρά μας, η Παναγιά.

Καλημέρα, καλησπέρα,
καλή σου μέρα αφέντη με την κυρά.

Όργανο βαστάει, κερί κρατεί
και τον Άη Γιάννη παρακαλεί:
Άη Γιάννη, αφέντη και βαπτιστή,
βάπτισε κι εμένα Θεού παιδί.

Ν' ανεβώ στον ουρανό
να μαζέψω ρόδα και λίβανο.

η ολομέλεια της ΣΤ' τάξης

οι καλικάντζαροι

Όλη τη διάρκεια του Δωδεκαήμερου, σύμφωνα με την παράδοση, έρχονταν οι Καλικάντζαροι και πείραζαν τους ανθρώπους, γιατί ο Χριστός ήταν ακόμη αβάπτιστος.

«Καρκάντζαροι», «Καρκαντζέλια», «Σκαντζάρια», «Σκαλικαντζέρια»,... άλλες ονομασίες τους.

Ο αρχηγός των καλικάντζαρων λεγόταν στη Θεσσαλία «αρχι-τζόγιας» και «τζόγιες» οι καλικάντζαροι.

Οι καλικάντζαροι ήταν δαιμόνια, ξωτικά δηλαδή, που ζούσαν κρυμμένα μέσα σε μια σκοτεινή σπηλιά, στα βάθη της Γης. Εκεί, όλο τον χρόνο, πελεκούσαν με τα τσεκούρια τους το δέντρο που βαστάει τη Γη, αλλά κάθε φορά που κόντευαν να το κόψουν γενιόταν ο Χριστός και μονομιάς το δέντρο ξαναγινόταν. Τότε τα δαιμόνια χιμούσαν πάνω στη γη και πείραζαν τους ανθρώπους.

Ο λαός φανταζόταν τους Καλικάντζαρους μαυριδερούς, με κόκκινα μάτια, πόδια τράγου, χέρια σαν της μαϊμούς και το σώμα γεμάτο τρίχες. Τροφή τους ήταν τα σκουλήκια, οι βάτραχοι, τα φίδια.

Οι μυρωδιές από τους κουραμπιέδες, τις πίτες, τα λουκάνικα και οι τηγανίτες, που ξεχύνονταν από όλα τα σπίτια, τους ξετρέλαιναν.

Μόνο τη φωτιά φοβόντουσαν και τους παπάδες. Όταν αγιάζονταν τα νερά, την ημέρα των Φώτων, χώνονταν πάλι μέσα στη γη και άρχιζαν να πριονίζουν με μανία το δέντρο που την κρατάει, έως την παραμονή Χριστουγέννων της επόμενης χρονιάς.

η ολομέλεια της ΣΤ' τάξης

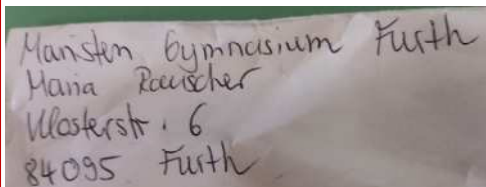
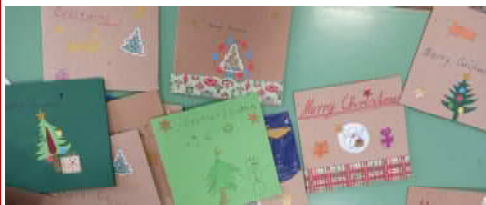
οι δραστηριότητές μας

από τη συμμετοχής μας

των φίλων μας

συγκέντρωση τροφίμων
παράδοση στην Εκκλησία

ο Άγιος Βασίλης
στο σχολείο μας

τους τα είπαμε!!!
σε επιχειρήσεις του χωριού

και... μια κάρτα, ξεχωριστή
αφιερωμένη με πολλή
αγάπη...

οι μαθητές
της ΣΤ' τάξης

Μπράβο,
παιδιά!!!

Καλή χρονιά!!!

περιεχόμενα

στο φύλλο αυτό θα βρείτε τα άρθρα μας για:

- κάλαντα: Χριστουγέννων – σελ. 1, Πρωτοχρονιάς – σελ. 12, Φώτων – σελ. 14
 - παροιμίες, ονομασίες για τους μήνες – σελ. 5
- έθιμα του Δωδεκαήμερου – σελ. 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
 - παγκόσμιες ημέρες, αφιερώματα – σελ. 2, 6, 15
 - συνταγές φαγητών και γλυκών – σε ένθετο περιοδικό

Ευχαριστούμε!

οι μαθητές της ΣΤ' τάξης

επιμέλεια: η δασκάλα της ΣΤ' τάξης
Μαρίνα Γκουτζουρέλα